

Världenslängsta flod – den vita Nilen – har fascinerat västerländska äventyrare och upptäcktsresande under århundraden. Under andra hälften av 1800-talet tillbringade till exempel Dr. David Livingstone åratal i Afrikas djungler, förgäves sökande efter de geografiska upptäckternas heliga graal – källan till den vita Nilen.

Nu för tiden är det allmänt känt att den mäktiga flodentarsin börjar i sydöstra Uganda vid Victoriasjöns utlopp, men trots detta lockas ständigt nya äventyrare till den mytomspunna platsen. Numera är det förspaddling av världsklass som lockar och målet med det evigasökandet är att sätta det fetaste tricket på den största surfvågen.

Tidningen Paddling anslöts till vällfärden mot storvattens paddlingens Mecka för att själv vata reda på sanningen om den vita Nilen.

Text: Lars Larsson Foto: Fredrik Fransson

Afrikas pärla

PADDLING
PÅ PLATS
I UGANDA

Steve Fisher rattar sin båt uppströms medan Lars Larsson, Anton Immler och Piers Bucknell surfar i Nilen.

Engelsmannen Piers Bucknell körde hårt på Nile Special.

De lokala ungdomarna hänger ofta vid vägen.

15-årige Ben West åkte ensam till Uganda.

Mopperally in till Jinja. Larsson i ledning.

KABLAM! "JAG ÄLSKAR DET LJUDET", utropar den brittiske paddlaren Chris. Han syftar på det distinkta ljud som skapas när ett kajaskrov med full kraft landar platt på den framrusande vattenytan, och skarpt bryter av mot det malande bakgrundsljud som tusentals kubikmeter vatten över en ojämn flodbädd ger upphov till. Det är tecknet på att någon just har satt ett riktigt fett trick på "Nile Special" – den mest kända freestylevägen på Nilen.

Jag ligger i det turbulenta bakvattnet bredvid "Specialen" och greppar nervöst repet med min vänstra hand samtidigt som jag försöker hålla i paddeln. Vattnet är så snabbt att man måste ta hjälp av ett rep för att klara traversen ut på vägen. Jag låter kajaken glida ut och fångas av strömmen. Det rycker till i armen och repet spänns. Det är bara att hålla emot tills kajaken planar mot ytan och kraften minskar. Härifrån kan jag pendla mig ut på vägen och släppa mitt grepp.

Vägen är aningen pulserande, vilket innebär att den ibland växer sig högre och dess yta

blir helt slät, eller grön som forspaddlare säger. Samtidigt som den växer blir vägen allt brannare tills toppen bryter och vägen kollapsar och blir skummande vit. För att sätta ett så stort trick som möjligt gäller det att låta sig föras upp på toppen av vägen när den är som högst och sedan accelerera kajaken ned mot vågdalen. När kajaken på väg nedåt kolliderar med vattenytan skapas en studs som kan skicka kajaken högre än en meter upp i luften. Det är just i detta luftburna ögonblick som man kan utföra de spektakuläraste tricken som oftast inbegriper att rotera kajaken i horisontal- och vertikalplanen.

Mina sinnen är på helspänn, adrenalinet flödar i kroppen och jag skär kajaken fram och tillbaka över vägens yta för att hamna i den optimala position varifrån tricket bäst initieras. Vattnets våldsamma kraft kastar omkring mig och studsar kajaken okontrollerat upp i luften, samtidigt som vattenkaskader slår upp från fören mot ansiktet. Jag parerar kasten, blinkar vattnet ur ögonen och får plötsligt ka-

jaken i rätt position. Vägen reser sig och under fören ser jag vågdalen någon meter längre ner. Ett kraftigt drag på vänster sida får mig att accelerera nedåt, skrovet möter vattenytan och studsar kajaken att lyfta. För ett kort ögonblick befinner jag mig i tyngdlöst tillstånd, jag vrider kroppen ner mot vattenytan och låter kajaken rotera 180 grader i horisontalplanet. Den skär utan motstånd genom luften och med ett ljudligt "Kablam!" landar jag i bakåtsurf och har fullbordat en så kallad "Pan Am". Att uppleva känslan i detta korta ögonblick i luften är det bästa en freestylepaddlare vet. Det är ett ögonblick av fullständigt fokus och perfektion, då sinnet helt befrias från andra tankar. Detta är modern freestyle.

DE SENASTE ÅREN har Uganda och den vita Nilen seglat upp som ett av de trendigaste resmålen för forspaddlare. I princip hela världseliten inom freestyle har redan varit där och i förra årets hetaste forspaddlingsfilmer var det nästan obligatoriskt med ett avsnitt med av-

Innan man ger sig iväg kan det vara en bra idé att boka en Boda-boda (moppe) så att man kommer hem igen...

skräckande monstervalsar och gigantiska vågor från Nilen. Den avsevärda vattenvolymen ger upphov till idealiska förhållanden för dem som ligger i framkant på utvecklingen av freestyle och hela tiden flyttar fram gränserna för vad som är möjligt i en kajak.

Under vårt besök i landet i januari 2007 fanns landslagspaddlare från inte mindre än sju Europeiska länder på plats, fler hade varit där innan och ännu fler väntas komma innan Freestyle-VM avgörs i Canada i slutet av april. Många av dem tillbringar flera månader i Uganda under vintern. En av dem är den 21-åriga svenska freestyletalangen Anton Immler från Dala-Floda. Han anlände till Uganda i slutet av oktober och tänker stanna hela vintern fram till slutet av mars, lagom till att det svenska landslaget åker till Canada.

Strax efter att Anton anlant till Uganda skrev han sitt första meddelande via Internet hem till Sverige. Kontentan var att han hade knäckt sin paddel redan på den andra dagen efter ankomst och att han hade fått "the spanking of my lifetime" i en stor vals.

– Trycket i vattnet är otroligt starkt och man skulle kunna bygga ett hus av alla avbrutna paddlar här nere, berättade Anton.

Vidare gav han mig tips om att förstärka kajaken så mycket det bara gick, eftersom den stora volymen i Nilen gör kraften i vattnet ovanligt stor.

GUIDE TILL DEN VITA NILEN

Den bästa forspaddlingen på den vita Nilen ligger mellan Victoriasjön och "Lake Albert". Den del som normalt paddlas är de första milen efter utloppet ur Victoriasjön. Längre ner flackar Nilen ut ner till sjön "Lake Kyogo" varefter den brusar upp igen via stora forsar och ofarbara vattenfall såsom de berömda Murchisons falls innan den når Lake Albert. Den nedre delen efter Lake Kyogo har sällan paddlats eftersom den går långt från civilisationen och innehåller världens största population av flodhästar och krokodiler.

DAG 1-TUREN (NRE-ITANDA)

Det här är den klassiska turen för den kommersiella raftingen och körs varje dag med nya turister. De första fyra kilometrarna ner till Silverback är de bästa och roligaste. Sedan kommer några mindre klass II-forsar och ett nästan tre kilometer långt sel innan forsen Overtime. Sedan kommer en kort fors till, Bubogo falls, innan man tar upp före sista forsen Itanda som är för svår för gummiflottar. Man får räkna med att turen tar nästan en dag i anspråk, avgång vid elvatiden och man är tillbaka framåt fem.

Längd: 20 km.
Klass: IV (V).
Isättning: Direkt nedanför NRE.
Upptag: Precis före Itanda.
Skyttel: För 10 US\$ får man följa med Raftingturen på dag 1, vilket inkluderar transport tillbaka till NRE, kakor och ananas från raften på vattnet och grillat kött till middag vid hemkomsten.

Variationer: De roligaste forsarna ligger på de första 4 kilometrarna. Vanligtvis tar man därför upp direkt efter Silverback och åker Boda-boda tillbaka till campen. Lekställen: Det finns en riktigt bra våg på turen som kallas "Ugly sisters". Den ligger på den övre korta turen och har ett stort och fint bakvatten. Enda haken är att 50 meter nedanför vägen finns en stor pourover som kan verka aningen avskräckande. På den nedre delen av turen finns också en vals som kallas "Super hole" och ligger nedanför Bubogo falls. Tips: Det är troligtvis inte värt det att köra den långa turen mer än ett par gånger, beroende på hur lång tid man stannar i Uganda. Det är mycket roligare att köra två pass på den övre korta delen istället.

DAG 2-TUREN (KALIGALA FALLS/ITANDA-HAIRY LEMON)

Om man kör en tvådagars rafting, vilket är ganska ovanligt, är detta fortsättningen på dag 1. För denna tur utgår man normalt från Hairy Lemon och tar en Matatu upp till isättningen vid Kaligala falls. Kaligala är det köttigaste stället på hela turen och ser ganska skrämmande ut, men linjen är väldigt enkel, bara att hålla högerkanten hela vägen ner.

Längd: 10 km.
Klass: IV (V).
Isättning: En grusväg leder hela vägen fram till Kaligala falls där man antingen kan köra fallet eller sätta i nedanför. Fallet körs vanligtvis på högt vatten på eftermiddagen, när det är lågt sätter man säkrast i nedanför.

Upptag: På Hairy Lemon.
Skyttel: Be någon på Hairy Lemon att beställa en Matatu. Den tar dig hela vägen till Kaligala falls. Variationer: Istället för att börja med Kaligala falls kan man traversera över till andra sidan floden och köra Itanda. Lekställen: Vid forsen "Hair of the Dog" finns ett långt vågtåg. Vid lågt vatten på förmiddagen är den andra vägen riktigt bra. Vid högt vatten på sena eftermiddagen är Nile Special som bäst. Club Wave som ligger nedanför Specialen fungerar bäst på förmiddagen när det är lågt. Båda dessa vågor körs enkelt som "park 'n play" med utgångspunkt från Hairy Lemon. Tips: Efter Kaligala falls och forsen nedanför kommer en till kanal in från höger. Det är Hypoxia. Om man vill reka monstervalsen från helvetet kan man paddla upp dit och titta. Glöm inte heller att kasta en avundsjuk blick på Steve Fishers privata ö några hundra meter före Nile Special.

En av världens just nu bästa paddlare Peter Csonka från Slovakien gör en "Misty Flip" på Club Wave strax nedanför Nile Special. Foto: Lars Larsson

James Bebbington vid "snöret" som krävs för att komma ut på vågen.

Sugen på en banan? Den här killen hade "ett gäng" på pakethållar'n.

När Paddling dök upp i byn Bujagali med en kamera blev det genast en folksamling framför linsen. Foto: Lars Larsson

– Det är helt otroligt hur mycket den här floden sliter på utrustningen. Jag har brutit av en paddel, dragit båda knästödsskruvarna genom skrovet på båten och lämnat två stora hål. Jag har spräckt skrovet där sitsen är fäst på båda sidorna och spräckt sätet. Det är helt otroligt.

Denna målade beskrivning samt vetskapen om att Nilen är hemvist för krokodiler som kan bli upp till sex meter långa och ett stort antal flodhästar (det stora däggdjur som dödar flest människor i världen) gjorde mig en smula orolig inför min första färd på floden.

Eftersom vi anlände från Sverige i januari hade jag dessutom inte paddlat fors på flera månader och var rejält ringrostig. Vanligtvis paddlar man heller inte små freestylekajaker i så här stort vatten utan använder oftast större kajaker för detta på hemmaplan. Hur som helst spillde vi ingen tid utan så fort vi hittat Anton var det dags att blöta upp sig.

Redan i andra forsen – Bujagali falls – fick jag en påminnelse om att hålla kroppsvikten framåt efter att ha back-flippat två gånger och behövt rolla minst ett par gånger extra för att komma upp. Vattnet var stort och kajaken kändes liten. När jag kommit ner för forsen såg jag Mark, en advokat från Australien som jobbar åt FN i Sudan, komma simmandes med en knäckt paddel. Floden hade skördat sitt första offer. Två forsar längre ner ligger "Total Gunga" som innehåller en otäck vals som kallas "The G-spot". Jag valde den enklaste vägen ner längs högerkanten, men Anton och Jim Green, från England, bestämde sig för att köra in i G-punkten. Anton var först och kastade sig rakt ner i monstrets käftar, varpå det rytande vattnet knäckte hans paddel som en tandpetare. Jim startade 20 sekunder efter Anton och när han passerade ner genom valsen låg Anton fortfarande och surfade upp och ner i det vita infernot. När jag själv tagit mig ner och tittade uppströms såg jag Anton komma simmandes med ännu en knäckt paddel.

Det här var min första dag på vattnet och Nilen hade verkligen levt upp till de skräckhistorier jag fått höra om simningar och knäckta paddlar. Dessutom skulle jag själv bara fyra dagar senare komma att knäcka min egen paddel i forsen "Hair of the Dog". Två veckor senare, när jag blivit varm i kläderna och fått lite mer perspektiv på paddlingen, kunde jag konstatera att Nilen inte är så farlig och svår som det kan låta. Har man bara någon som kan visa linjerna är det ganska enkelt. De stora valsarna går helt att undvika och det handlar oftast bara om stora och ofarliga vågtåg. De vanliga turerna är inte svårare än klass III – IV och efter några dagar vänjer man sig vid att rolla i stort vatten.

RAFTINGEN I UGANDA har på senare år kommit att bli landets största turistattraktion, till och med större än de berömda och utrotningshotade Bergsgorillorna som lever på gränsen till Rwanda. Raftingindustrin är koncentrerad till Jinja som ligger vid Owen falls-dammen vid Nilens utlopp ur Victoriasjön. Detta vattenkraftverk förser hela Uganda med elektricitet, plus att stora mängder också exporteras till Kenya.

Det finns tre olika raftingföretag i närheten av Jinja, men Nile River Explorers (NRE) camping vid Bujagali falls är den som favoriseras av paddlare. NRE samarbetar med företaget Kayak the Nile som är specialiserat på just forskajakpaddling. De erbjuder guidning och kurser med allt inkluderat och är ett bra sätt att bli introducerad till Nilen om man är ny. NRE-campen ligger strax ovanför Bujagali falls och är isättningen för den 20 kilometer långa Dag 1-turen. Vanligtvis kör man inte hela turen utan bara de första fyra kilometrarna för att därifrån ta en Boda-boda tillbaka till NRE. En Boda-boda är en moped med 50-kubikscylinder och man sitter på den med kajaken på tvären över knäna, mellan dig själv och föraren. Det kostar 14 kronor och det tar 15-20 minuter tillbaka till campen. Att åka mopedtaxi längs smala stigar, med vegetationen hela tiden snuddandes vid kajakens ändar, hotandes att slunga av dig bakåt, är en av de mer exotiska upplevelserna i Uganda.

Boda-boda är också det enklaste sättet att ta sig de åtta kilometrarna från NRE in till Jinja, som räknas som Ugandas näst största stad, efter huvudstaden Kampala. Här finns bankomater och Internetcaféer samt trevliga restauranger. Man kan också bege sig till stadens marknad som är en labyrint av smala gångar mellan marknadsstånden och där allt mellan himmel och jord finns till salu.

ROCKPOOL

K A J A K E R

ROCKPOOL ALAW BACH

www.rockpool.se

Escape kajakcenter
031-69 19 50
mail@escapekajakcenter.nu

Prenumerera på

PADDLING

www.paddling.nu

Nigel Forter

Kayaks

Silhouette
Legend
Shadow

Hitta återförsäljare www.orust-kajak.se 0904-51200

PÅ NRE FINNS flera boendalternativ i olika prisklasser, från tält till sovsalar och "Bandas", mindre stugor med två bäddar. Tycker man om ett livligt nattliv är NRE rätt ställe. Under högsäsong anländer nya busslaster med turister varje dag och raftinturererna avslutas alltid med fest i baren där man också visar film från dagens äventyr med videoprojektor. Baren är själva navet på NRE och är det bästa stället att hitta nya vänner på om man reser ensam till Uganda. Faktum är att de flesta av de paddlare vi träffade hade anlänt ensamma men snabbt kommit in i gängen eftersom forspaddlare världen över är som en enda stor familj.

När man tröttnat på de vilda festerna vid NRE och har slut på öronproppar är det dags att åka till "The Hairy Lemon". Det är den andra platsen vid sidan av NRE som paddlare hänger på längs Nilen. Hairy Lemon ligger tre mil nedströms NRE, men på andra sidan floden, vilket innebär att bilvägen dit är 50 kilometer. För att transportera sig mellan dessa två platser kan man beställa en "Mutatu" – en taxi i form av en vit risig Toyota-minibuss. Det vimlar av Mutatus på vägarna i Uganda och de är alltid sprängfyllda med människor. Man bör vara uppmärksam på att punktligheten i landet inte är den bästa. Flera gånger kom vår taxi två timmar efter överenskommen tid och halvvägs bröt minibussen nästan ihop så att de fick skruva loss ett av hjulen för att undersöka felet. Bussarna har vanligtvis inga takräcken, men trots det lyckades de lasta 10 stycken av våra forskajaker direkt mot plåten.

THE HAIRY LEMON är en tropisk liten paradiso som ligger i Nilen. När man anländer slår man på en gammal stälfälg som hänger vid stranden, så kommer en liten färjebåt och hämtar en. Avståndet till ön är kort så det går även att paddla över med kajaken. Hela ön består av en stor camping, där man liksom på NRE kan tälta, bo i sovsal eller i bandas. Det kostar 30 000 USH per person och natt att bo i sovsal med helpension och tre mål mat om dagen.

Hairy Lemon är mycket lugnare än NRE och när vi var där var det nästan bara paddlare som bodde på ön. Platsen är idealisk för den som vill fokusera på sin träning eftersom Nilens populäraste väg – Nile special – ligger bara en kilometer uppströms från ön, det tar bara 10-15 minuter att paddla upp till den via ett långt bakvatten.

Ett tydligt tecken på hur attraktiv paddlingen i området är ges av att Sydafrikanen Steve Fisher – av många ansedd som världens bästa forspaddlare – för två år sedan köpte

Martina Wegman paddlar utför Kaligala Falls.

Djurlivet i Uganda är rikt, här en "Fish Eagle".

Fotograf Frasses örhängen var en sensation hos den kvinnliga befolkningen. "Man kan ju inte ha örhängen", tyckte tjejerna.

Världens bästa genom tiderna – Steve Fisher – visade vart skåpet skulle stå.

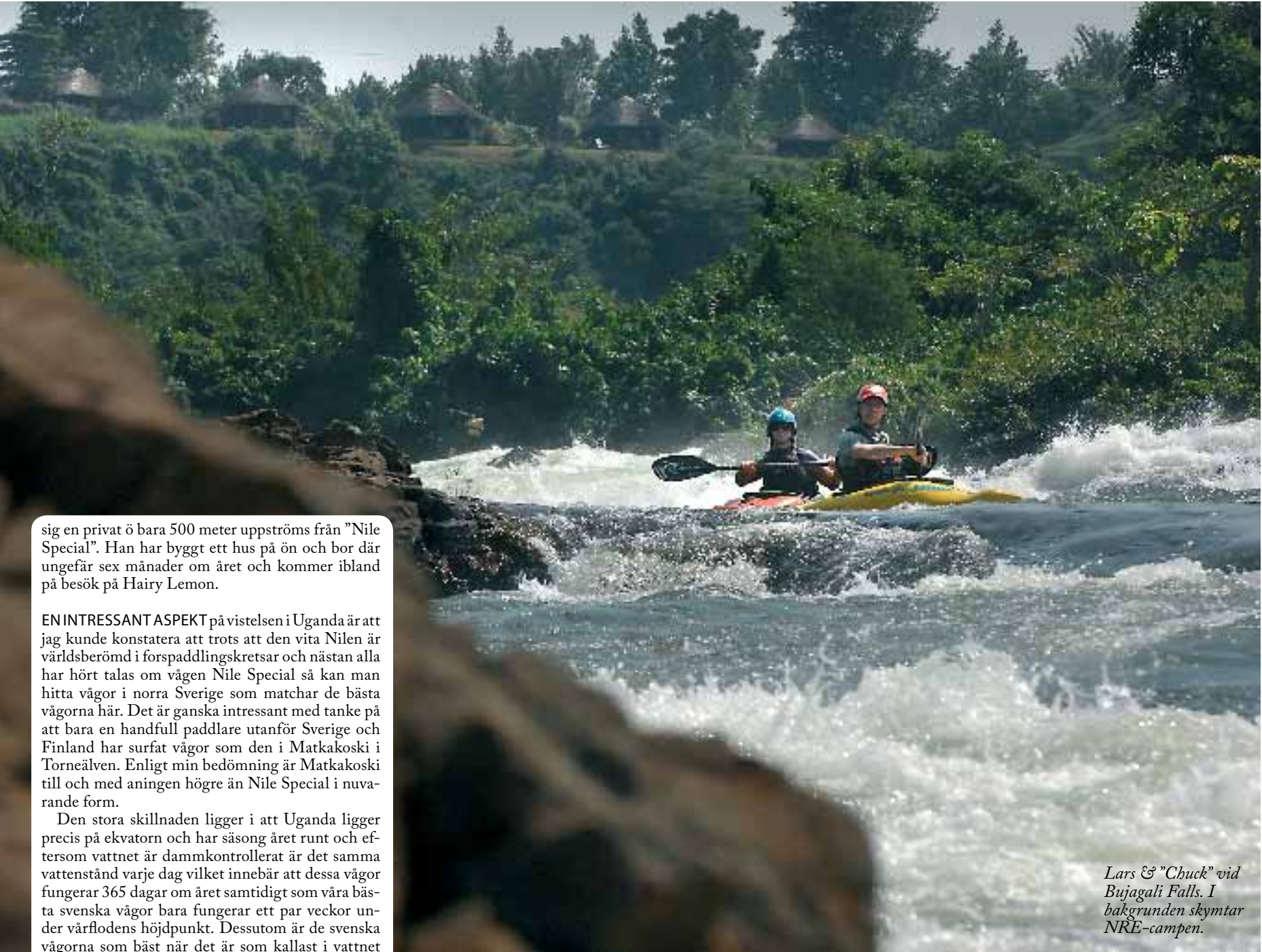
Matt Cooke på väg ut på Nile Special. Vattnet är så snabbt att paddlarna måste ta hjälp av ett rep för att komma ut på vågen.

Holländskan Martina Wegman fångad i en "Pistol Flip". Trots sin ringa ålder, 17 år, körde hon hårdare än många av grabbarna på vågen.

Anton Immler under ett nattpass.

sig en privat ö bara 500 meter uppströms från "Nile Special". Han har byggt ett hus på ön och bor där ungefär sex månader om året och kommer ibland på besök på Hairy Lemon.

EN INTRESSANT ASPEKT på vistelsen i Uganda är att jag kunde konstatera att trots att den vita Nilen är världsberömd i forspaddlingskretsar och nästan alla har hört talas om vägen Nile Special så kan man hitta vågor i norra Sverige som matchar de bästa vågorna här. Det är ganska intressant med tanke på att bara en handfull paddlare utanför Sverige och Finland har surfat vågor som den i Matkakoski i Torneälven. Enligt min bedömning är Matkakoski till och med aningen högre än Nile Special i nuvarande form.

Den stora skillnaden ligger i att Uganda ligger precis på ekvatorn och har säsong året runt och eftersom vattnet är dammkontrollerat är det samma vattenstånd varje dag vilket innebär att dessa vågor fungerar 365 dagar om året samtidigt som våra bästa svenska vågor bara fungerar ett par veckor under vårflodens höjdpunkt. Dessutom är de svenska vågorna som bäst när det är som kallast i vattnet samtidigt som Uganda erbjuder ett oerhört behagligt klimat för forspaddling. Trots att temperaturen ofta närmar sig 30 grader mitt på dagen är det inte något problem eftersom vattnet hela tiden svalkar med en lägre temperatur nedåt 25 grader.

Om man strävar efter att bli duktig på freestyle är det ingen tvekan om att Uganda är en av de allra bästa platserna i världen att träna på. Den ypperliga paddlingen och de låga levnadskostnaderna gör det till ett attraktivt resmål för den som vill hålla sig borta från kylan under lång tid.

Tyvärr hotas stora delar av den bästa paddlingen på Nilen att förstöras genom ett planerat dammbygge i trakterna av Bujagali falls. Projektet lanse- rades redan 1994 och kampen mellan förespråkare och kritiker har sedan dess böljat fram och tillbaka. Projektet har kantats av avslöjanden om korruption och manipulerade data, men så sent som under vår vistelse i landet indikerade dagstidningarna att projektet kan komma att genomföras inom kort. Då kommer några av världens vackraste och mäktigaste forsar att försvinna från denna värld. n

Matt Cook.

James Bebbington.

Anton Immler.

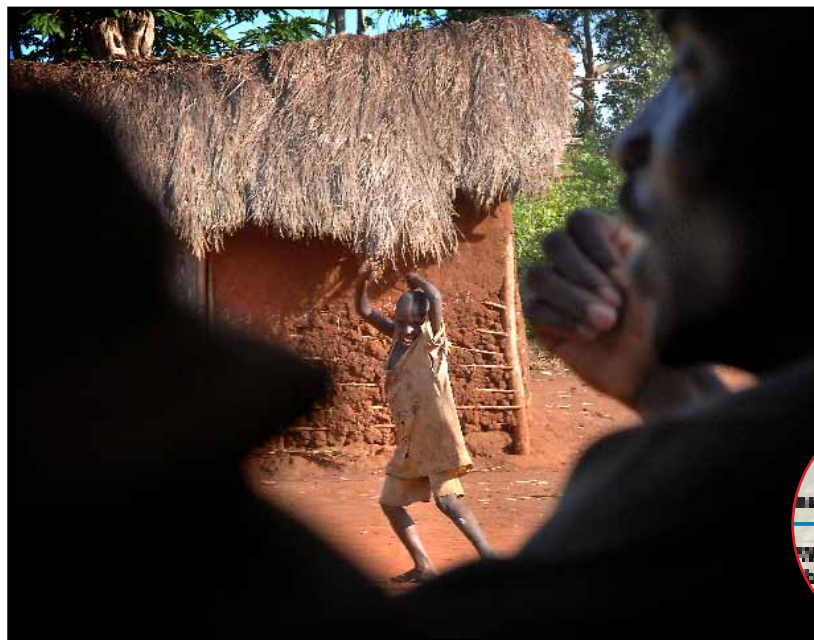

Till ön The Hairy Lemon kommer man endast med båt.

"HairyLemonärmycketlugnareänNRE ochnärvivardärvardetnästan bara paddlaresomboddepåön.Platsenär idealiskfördensomvillfokuserapåsin träningeftersomNilenspopulärasteväg –Nilespecial–liggerbaraenkilometer uppströms från ön"

Även en färgstark person kan verka blek. Fotograf Fransson tillsammans med sina nyvunna vänner vid strandkanten.

”Diktatorn Idi Amins regim (1971-79) var ansvarig för mord på 300 000 av landets egna innevånare. Gerillakrig och brott mot mänskliga rättigheter under Milton Obote (1980-85) kostade ytterligare 100 000 människors liv.”

JAKTEN PÅ NILENS KÄLLA

Nilen är världens längsta flod och har två källflöden som kallas den blå Nilen och den vita Nilen. Den blå Nilen börjar i Etiopien vid sjön Tana och den vita Nilen kommer från Victoriasjön i Uganda. De båda floderna möts i Khartoum i Sudan och bildar sedan Nilen som flyter norrut genom Egypten till Kairo. Den har då färdats hela 6 650 kilometer från sitt mest avlägsna källflöde.

John Hanning Speke var den förste europé att upptäcka Victoriasjön 1858. Spekedöpte den efter drottning Victoria. Ett stort mål med hans resa var att lösa tidens stora geografiska gåta – var den vita Nilens källa var belägen. Utan att ha sett flodens utlopp ställde han upp hypotesen att Victoriasjön måste vara Nilens källa. 1862-63 återvände Speke tillsammans med Kapten James Grant för att bekräfta hans hypotes, men även efter denna resa fortsatte kritikerna hemma i England att tvivla på hans ståndpunkt. 1865 sände The Royal Geographic Society Dr. David Livingstone för att söka efter källan längre söderut i trakterna av Tanganyikasjön i dagens Tanzania. Efter flera års förgäves sökande efter Nilens källa insjuknade han och dog i trakterna av Zambia 1872. Det var inte förrän 1875 som Sir Henry Stanley kunde sätta punkt för spekulationerna genom att falsifiera alla andra alternativ än Spekes ursprungliga hypotes från 1862 som var korrekt. Nilens gåta var därmed löst.

FAKTA OM UGANDA

Befolkning: 28,2 miljoner.

Klimat: Tropiskt; generellt regnigt med två torrperioder (december till februari och juni till augusti).

Medianålder: 50% av befolkningen är under 15 år.

Läs- och skrivkunniga: Män: 79,5%, Kvinnor: 60,4%.

Fattiga: Andel av befolkningen under fattigdomsgränsen: 35%

Ekonomi: 80% av befolkningen arbetar inom jordbruket och kaffe är den största exportvaran.

Kolonialgränserna som upprättades av Storbritannien för att avgränsa Uganda inneslöt en rad av etniska grupper med olika politiska system och kulturer. Dessa olikheter hindrade ett fungerande politiskt samhälle efter att man uppnådde självständighet 1962. Diktatorn Idi Amins regim (1971-79) var ansvarig för mord på 300 000 av landets egna innevånare. Gerillakrig och brott mot de mänskliga rättigheterna under Milton Obote (1980-85) kostade ytterligare 100 000 människors liv. Yoweri Museveni som regerat sedan 1986 har skapat relativ stabilitet och ekonomisk tillväxt i landet.

Ända sedan Musevenis maktövertagande har ett inbördeskrig pågått mellan regeringstrupperna och olika rebellgrupper, framförallt ”The Lord’s Resistance Army” (LRA) som begått stora övergrepp mot lokalbefolkningen. För närvarande pågå fredssamtal mellan regeringen och LRA. Oroligheterna inom landet är väldigt lokalt koncentrerade till nordvästradelarna av landet och de områden där turister normalt rör sig påverkas inte alls av detta.

Källa: CIA Factbook

Ensam bland 28 miljoner

I ett land där kvinnor är hårt diskriminerade sticker man ut om man bryter mot de traditionella normerna. Prossie Mirembe är ensam bland 28 miljoner – hon är den enda kvinnliga forspaddlaren i Uganda. Hennes föräldrar tror att hon är besatt av en demon och byborna tycker att hon är galen – själv säger hon att hon älskar att paddla på den vita Nilen.

PROSSIE ÄR 21 år och bor i byn Bujagali i närheten av forsränningsföretaget Nile River Explorers camping. Hon jobbade i en restaurang bredvid campingen när Jamie Simpson, som startat upp företaget Kayak the Nile, övertalade henne att lära sig paddla forskajak.

– Det var inte lätt för mig att börja paddla eftersom jag aldrig sett några svarta kvinnor på Nilen, de enda jag såg var män. Jag var rädd för floden, första gången jag paddlade var jag verkligen jätterädd, men den tredje gången gick det bra och jag kunde följa med i samma grupp som de andra, säger Prossie.

Hon började paddla så sent som 2005 men jobbar nu som säkerhetspaddlare åt Nile River Explorers. Det innebär att hon följer med de kommersiella forsränningsturerna och hjälper till att plocka upp turister som fallit i vattnet från gummiflottorna. Jobbet ger bättre lön än hon fick för att laga mat på restaurangen och hon trivs.

– Jag älskar att paddla, det är ett väldigt trevligt jobb, säger Prossie.

Prossie Mirembe är den enda kvinnliga forspaddlaren i Uganda. Här på ”hemmaplan” – Bujagali Falls.

ÄVENOMKVINNANS ställning har förbättrats något under senare år förekommer i praktiken fortfarande en utbredd diskriminering inom områden som arvsrätt, jordägarde och vårdnadsfrågor. Misshandel och våldtäkter är vanligt förekommande och vissa uppskattningar pekar på att uppåt 40 procent av Ugandas kvinnor utsätts för våld i hemmet. Våldtäkter inom äktenskapet är inte förbjudet enligt lag men däremot abort.

Det är betydligt färre kvinnor som är läs- och skrivkunniga i jämförelse med männen eftersom det inte anses nödvändigt

för flickor att gå i skolan. Deras huvudsyssla kommer ändå att bli att sköta om hushållsarbetet och passa barnen.

– Problemet är att de föräldrar som inte själva har någon utbildning ofta inte tycker att deras barn heller behöver gå i skolan, speciellt inte flickor eftersom de ju bara behöver gifta sig, säger Prossie.

Själv har hon varit förunnad att gå i skolan eftersom både hennes mamma och en av hennes äldre systrar jobbar som lärare i byn. Men trots utbildning har hennes mamma varit väldigt skeptisk till hennes yrkesval. Detsamma gäller

det flesta grannar och övriga bybor.

– De är stolta över mig, de är glada, men de tycker att jag är galen. De tycker att det här jobbet inte är för tjejer utan för män.

Traditionella mönster som överlevt genom århundraden är inte lätta att bryta, men det globala informationssamhället gör det allt svårare att bibehålla människor under förtryck. Föregångare som Prossie är frön som får nya idéer att slå rot i samhället, spränga fram i fasadens sprickor och på sikt vittra sönder den patriarkala samhällsordningen.

Tills dess kommer Prossie att fortsätta paddla utför Nilens virvlande forsar och njuta av det hon gillar mest, medan byborna störögt tittar på och skakar på huvudet. n

TAHE - KAJAKFABRIKEN

Tillverkare av kajaker för svenska paddlare sedan 1990
Tusentals paddlare kan inte ha fel - Paddla en Tahe-kajak
Vi vill göra din sommar fantastisk!

info@tahekayaks.se 0735-182 180
www.tahekayaks.se

TOPSPORT

FUNÄSDALSFJÄLLEN

Paddla i Rogen och upplev fjällvärlden från kanot

Kanoter – Uthyrning – Fiske
Fjällutrustning – Helikopterturer

www.topsport.se mittibyn@topsport.se tel: 0684-214 35 fax: 0684-212 97

På jakt efter den eviga sommaren

För två år sedan vann han både SM och Sverigecupen i freestyle. Nu satsar han allt på att bli bäst i världen. Hans dröm är att bli professionell paddlare och leva i evig sommar genom att resa världen runt. I vinter är det Afrika som gäller och han paddlar på den vita Nilen.

Tidningen Paddling följde den 21-åriga freestyletalangen Anton Immler under några veckors intensiv träning i Uganda.

Text: Lars Larsson Foto: Fredrik Fransson

FÖRRAHÖSTENPADDLADE Anton i Nepal och passade då på att fråga runt bland internationella paddlare från hela världen var de bästa vågorna och den bästa freestylepaddlingen fanns. Alla svarade direkt Uganda.

– Jag hade hört talas om detta ställe tidigare och jag tror faktiskt att alla forspaddlare har hört talas om detta ställe. Det var ett ganska självklart alternativ, berättar Anton.

Sagt och gjort, i slutet av oktober anlände han till Uganda med planen att stanna där hela vintern fram till slutet av mars. I januari mötte vi upp med Anton för att följa honom under träningen

och paddla tillsammans på den beryktade vita Nilen, kanske det enda stället i världen som har så stor vattenvolym och fungerar 365 dagar om året. Erfarenheterna från månaderna Uganda har gett Anton en helt ny syn på storvattenspaddling.

– När man tänker tillbaka på valsar hemma som man varit livrädd för och paddlat runt varenda gång, så är ju det ingenting om man jämför med det mesta man kör här varenda dag.

Till exempel finns en stor monstervals som kallas G-spot på Nilen. Det var en av de största valsar Anton hade sett någon gång och i början av sin vistelse

var han livrädd för att av misstag hamna i den och höll sig därför alltid på behörigt avstånd. En månad in på resan såg han några paddlare som körde in i valsen, tog lite stryk och spolades ut, utan att det verkade vara några större problem. Till slut tog han mod till sig och paddlade själv ner i valsen, kapellet poppade och han spolades ut – det var hellugnt.

– Sedan dess har jag kört ner i den i princip varenda dag. Man har så pass mycket bättre koll nu, man kan ta det lugnt när man får stryk, man har fått mer vana av att få "downtime" (att hållas nere under ytan av strömmen) och att simma nerför stora forsar.

Jag kan ta mera stryk nu och det känns bra.

IFREESTYLEÄR den mentala delen av paddlingen mycket viktig och det är väldigt vanligt att rädsla för att få stryk i en vals hämmar paddlaren från att kunna prestera maximalt. Ju mer erfarenhet man har och ju duktigare man är desto mer is i magen brukar man kunna ha i dessa situationer och ju mer orädd blir man. Men vägen dit kan vara lång.

För Antons del började hans karriär som paddlare 1996, då Nya Zeeländaren James Venimore flyttade in till byn Dala-Floda som Anton är uppväxt i. Det var

Anton har haft stor nytta av sin träning vid cirkusskolan i Gävle då freestyle är paddlingens mest akrobatiska gren.

samma år som James på allvar in-
troducerade tävlingsgrenen free-
style i Sverige genom att arrang-
era den första upplagan av Nordic
Rodeo Cup som några år senare
kom att förvandlas till en ren-
odlad Sverigecup i freestyle. Via
klubben Floda Forsfarare började
han tillsammans med jämnåriga
kompisen Mats "Lill-Mats" Wäl-
stedt, som även han återfinns i
landslaget, träna freestyle under
ledning av James.

Anton tyckte om att paddla och
insåg direkt att det här var något
han verkligen ville hålla på med.
Efter några år ställde han upp i
sin första sverigecupdeltävling
i Hovravalen 2000, under den
allra första Ljusnanfestivalen. På
den vägen har det sedan fortsatt,
men det skulle dröja några år till
innan han fick sitt stora genom-
brott. Något som i hög grad kom
att påverka hans paddling var
att han började på cirkusgym-
nasiet i Gävle för att utbilda sig
till akrobat. All träning där har
han haft grymt stor nytta av när
han överfört det till freestyle som
är paddlingens mest akrobatiska
gren. Akrobatik som yrke har det
däremot inte blivit så mycket av
och nu har Anton valt att satsa på

Anton på Nile Special. Alltid under uppsikt av "locals".

paddlingen istället.

– Att jobba som akrobat sliter
fruktansvärt mycket på kroppen
och man kan absolut inte hålla
på med det lika länge som med
paddlingen.

Med åren gick det allt bättre på
tävlingarna och 2005 kom hans
stora genombrott då Anton vann
både SM och den totala Sverig-
ecupen. Året därpå körde han
bort sig i flera viktiga tävlingar
men utvecklingsmässigt var den
säsongen ännu bättre.

– Jag kände att jag utveck-
lades mycket mer då på bara en

sommar jämfört med vad jag har
gjort någonsin förut. Och med
den här resan har det också gått
sjukt mycket framåt.

DE SENASTE TVÅ åren har han
kompletterat träningen hemma
under sommaren genom att till-
bringa flera månader under hösten
i Nepal, där han deltagit i
Whitewater Cirkus Project som
vi skrivit om tidigare i Paddling
(se nummer 1 – 2005 och 2006).

– Just nu satsar jag väl i princip
allt på freestyle – på tävlingar, att
resa och undvika vintern hemma.

Det går väl rätt så bra enligt pla-
nerna än så länge.

Det som ger mest av att bo och
träna i Uganda, enligt Anton, är
att få paddla med alla de andra i
världseliten som reser hit. Ett av
målen med resan var att få träffa
de allra bästa och nu tränar han
med två av Storbritanniens främ-
sta freestylepaddlare – James
"Pringle" Bebbington (5:a på EM
2006) och Matt Cook (5:a på
VM 2005).

Anton har också hunnit med
att tävla på Nile River Festival
som hölls i december. Freestilen
körde han bort sig i men i stört-
loppet kom han tvåa. Detta lopp
sågs vara det tuffaste i världen
eftersom det är 30 kilometer i en
under två meter lång freestyleka-
jak med storvattensforsar upp till
en svårighetsgrad av klass V.

– Tävlingen var skitrolig. Det
var nog det bästa event jag del-
tagit i. Freestilen gjorde jag bort
mig i då jag satsade alldeles för
stort. "Entry move" direkt från
bogserrepet in till en "misty flip-
pistol flip combo". Men, va fan,
det handlar ju om att gå stort.

Anton gillar stora trick och
det kommer att behövas på VM
i freestyle som går av stapeln i

"Men, va fan, det handlar ju om att gå stort"

Canada i slutet av april. Mäster-
skapet hålls på den mäktiga Ot-
tawafloden som förhoppningsvis
är fylld över sina bredder med
varens smältvatten. Vägen kall-
as "Bus Eater" och är en bra
bit större och mer svårpaddlad
än Nile Special i Uganda. Som
namnet antyder ska den kunna
sluka en mindre buss. Det är för-
sta gången ett VM hålls på en
riktigt stor våg och alla har stora
förväntningar på att tävlingen
äntligen ska kunna visa upp den
allra senaste utvecklingen inom
freestyle med stora trick i luften.

I SVERIGE GÅR utvecklingen ock-
så framåt och freestylelandslaget
har tills i år trimmat organisatio-
nen och fått ny förbundskapten.
Dessutom kommer en av de tre
deltävlingarna i Europacupen att
gå i Sverige under under nam-
net Trollforsarna White Water
Challenge. Det är första gången
som ett stort internationellt mä-
sterskap i freestyle hålls i Sverige
och ett guldäge för Anton som
får hemmaplan.

– Jag tror att Europacupen
uppe i Trollforsarna kommer att
göra ett stort intryck på svensk
freestylepaddling och svensk

paddling i allmänhet. Det kom-
mer att ta sporten till en helt ny
nivå i Sverige inom kort, förut-
spår Anton.

För egen del är Antons nästa
mål att bli professionell paddlare
så att han kan paddla på heltid.
Det gör han förvisso redan just
nu, men pengarna till resan har
han jobbat ihop helt på egen hand
utan en krona i stöd från förbund
eller sponsorer. För tillfället för-
ser hans sponsorer honom med
utrustning såsom paddlar och
kajaker men det kommer att krä-
vas betydligt mycket mer för att
kunna hålla drömmen vid liv.

– Det som saknas än så länge
är väl lite bättre prestationer på
större tävlingar, men det ska det
förhoppningsvis bli ändring på
snart.

Det finns få paddlare i Sve-
rige som satsar så helhjärtat på
sporten som Anton gör. Fem
månaders träningsläger tillsam-
mans med världseliten, under
bästa möjliga förhållanden, ger
resultat. Det är bara en tidsfråga
innan vi kommer att få se honom
i det övre skiktet på de interna-
tionella resultatlistorna. Känner
jag honom rätt så har han en lång
sommars att se fram emot. n

Anton Immler

Ålder: 21.

Hemort: Dala-Floda.

Utbildning: Cirkusgymnasiet i
Gävle.

Kajak: Liquid Logic Vision 56

HUMAN PROTECTION IN ALL CONDITIONS WHITEWATER AND TOURING

Gul är Sveriges mest expansiva varumärke
inom paddelsport. Vi erbjuder ett brett
sortiment av produkter av hög kvalitet till
konkurrenskraftiga priser. Du hittar Gul hos
din lokala fackbutik. Du kan även besöka oss
på många av årets mässor.
Konsumentkontakt 08-749 24 66
info@onedesigncenter.se

Torrstövle 699.00kr

Paddeljacka 2399.00kr

Nylon Kapell 399.00kr

Paddeljacka dam 1699.00kr

Aterförsäljare: **Stockholm Uppland** - Point 65 Playground One Design Center Horisont Kajak Kajakboden Aquarius Dalarö Kajak TB Sjösport
Kajak Support Nynäs Kajak Skeppa Marin Nomado Kajak - **Södra Sverige** - Get Out Vätternkajak Kajak Syd Kajakevent Upplevelsebolaget
Paddelkraft - **Västkusten** - Escape Kajakcenter - **Norra Sverige** - Mest Fors Vanin Kajak Fors och Fjäll Wätt och Tärnt - **Web** - Get Out Friluft.se

